

Valtiovarainministeriölle

Lausuntopyyntöne 17.1.2014/VM149:00/2013

NAKKILAN KUNNAN LAUSUNTO LUONNOKSESTA KUNTARAKENNELAIN MUUTTAMISESTA (korjattu lausunto)

Nakkilan kunta esittää lausuntoaan seuraavaa:

Kuntarakennelakiin tehtyjen muutosten tultua voimaan 1.7.2013 Nakkilan kunta on 12.8.2013 päättänyt osallistua vapaaehtoiseen kuntajakoselvitykseen toisaalta yhdessä Porin, Ulvilan, Harjavallan, Kokemäen, Luvian, Merikarvian, Pomarkun, Siikaisten ja Lavian kanssa ja toisaalta yhdessä Keski-Satakunnan kansanterveystyön kuntayhtymän muiden kuntien eli Harjavallan, Kokemäen, Eurajoen ja Luvian kanssa. Molemmat selvitykset valmistuvat syksyllä 2014. Päätökset mahdollisista jatko-toimista tehdään selvitysten perusteella vuoden 2014 aikana.

Kuntarakennelaisissa on korostetusti tuotu esille voimakas pyrkimys ohjata maakuntakeskusten lähikuntia liittymään keskuskaupunkiin. Pyrkimys saattaa olla eräissä tapauksissa ymmärrettävä. Nakkilan kunta kuitenkin katsoo, että sen paremmin työssäkäynti kuin yhdyskuntarakennelakiin eivät ole Nakkilan kunnan kohdalla sillä tavoin määrääviä perusteita, että kunnan olisi niiden perusteella valittava liitoskumppaniksi Pori. Nakkilan kunnan on saatava itse päättää mahdolliset liitoskumppaninsa.

Tilastojen mukaan 26 % Nakkilan työssäkäynnistä suuntautuu Porin päin, mutta toisaalta 13 % työssäkäynnistä suuntautuu päinvastaiseen suuntaan Harjavaltaan.

Nakkilan ja Ulvilan sekä toisaalta Nakkilan ja Harjavallan välillä dokumentoitu taajamanauha on perin ohut ja hauras. Molempiin suuntiin yhdyskuntarakenne tosiasiallisesti katkeaa taajamien välillä laajoihin peltoaukeamiin, jotka vielä on määrätty säilytettäväksi kulttuurimaisemana maakuntakaavassa. Taajamien välinen haja-asutus ei siis tule vastaisuudessa täydentymään. Päinvastoin rakentaminen tulee yhteiskunnan ohjaamana entisestään keskittymään olemassa oleviin taajamiin.

Ylipäätään Nakkilan kunnalla ja sen naapurikunnilla tai Nakkilan kunnalla ja Porin kaupungilla, jotka eivät ole naapurikuntia, ei ole sellaisia maankäyttöön tai yhdyskuntarakenteen suunnitteluun liittyviä ongelmia, joiden ratkaisu vaatisi kuntaliitosta suuntaan tai toiseen.

Mikäli ministeriö saisi valtuudet kunnallisvaalikausittain arvioida erityisen kuntajakoselvityksen perusteiden täyttymistä, luonnoksen mukaiset mahdolliset pakkoliitoskunnat joutuisivat toimimaan jatkuvassa epävarmuuden tilassa vaalikaudesta toiseen. Tällainen tilanne ei edesauttaisi kunnan pitkäjänteistä kehittämistä kunnallisen itsehallinnon periaatteiden mukaisesti.

Luonnos ei kunnioita kuntien itsehallinto-oikeutta eikä kuntien yhdenvertaista kohtelua, mikäli joidenkin kuntien osalta ulkopuolelta määrätään kunnan liitoskumppanit. Jopa kriisikunnankin on saatava tehdä valintansa mukainen vapaaehtoinen kuntaliitos, jos sellainen mahdollisuus on tarjolla.

Nakkilan kunnalla on pitkä kokemus yhteistyöstä Harjavallan ja Kokemäen kaupunkien kanssa. Nakkilan kunnalla on myös monenlaista yhteistyötä Porin kaupungin ja sen lähikuntien kanssa. Taajamarakennetta ja palveluita voidaan kehittää myös kuntien yhteistyöllä. Nakkilan kunta haluaa itse arvioida mahdollisen kuntaliitoksen tarpeellisuuden ja suunnan sen jälkeen, kun alussa mainitut kuntaliitosselvitykset ovat valmistuneet ja eräisiin vireillä oleviin suuriin lainsäädäntöhankkeisiin, kuten sosiaalitoimen ja terveydenhuollon kokonaisuudistukseen, on saatu lisäselvitystä.

Kunnallisen kansanäänestyksen käyttö luonnoksessa esitetyllä tavalla on järkyttävällä, suorastaan käsittämättömällä tavalla sekä perustuslain takaaman kunnallisen itsehallinnon että maassamme vallalla olevan demokraatiakäsityksen vastainen.

Tällä hetkellä on vireillä monia kuntien kannalta erittäin merkityksellisiä lainsäädäntöhankkeita. Lisäksi kuntien taloudellinen tilanne on merkittävällä tavalla heikentynyt. Useimpien kuntien on vakavasti arvioitava uudelleen sekä toimintansa taloudelliset että muut perusteet. Valtioneuvoston tulisi nyt odottaa, että kunnat ehtivät suorittaa arviointinsa ja toteuttaa vapaaehtoiset kuntaliitokset. Kuntakenttää ei tule enempää hämmentää uusilla merkittävillä säädösmuutoksilla.

Esitetty luonnos ei ole miltään osalta kannatettava ja siitä tulisi luopua kokonaan. Mikäli luonnos johtaa hallituksen esitykseen, on se käsiteltävä perustuslain säätämisyjärjestyksessä.

NAKKILAN KUNNANHALLITUS

Kalevi Viren
Kunnanjohtaja

Matti Sjögren
Hallintojohtaja